

## B.A. Sem-5 Examination

CC 304

Sanskrit

સંસ્કૃત ભાષા ઉપનિબંધનમ્

Time : 2-30 Hours]

March 2024

[Max. Marks : 70

સૂચના : (૧) જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંક ગુણ દર્શાવે છે.

(૨) પ્રશ્નપત્રમાં આપેલો હોય તે પ્રશ્ન ક્રમાંક જ ઉત્તરવહીમાં લખો.

Instructions : (1) Figures to the right indicate Full Marks.

(2) Write the same question number in the answer-book as mentioned in the question paper.

૧ નીચે આપેલા વાક્યોનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ કરો :

૧૪

Translate the following sentences in Gujarati.

- (૧) મોઃ શિષ્ય ઉત્તિષ્ઠ! પ્રાતઃ કાલો જાતઃ।
- (૨) તવ પાકશાલાયાં પ્રત્યહં ભોજનાય કિં કિં પચ્યતે?
- (૩) ધાર્મિકૈઃ સહ કદાપિ ન યોદ્ધવ્યમ્।
- (૪) પ્રતિદિનં તે કિયદ્ દુગ્ધં જાયતે?
- (૫) યાદૃશં જાનાસિ તાદૃશં સત્યં બ્રૂહિ।
- (૬) અયં લેખો મિથ્યા પ્રતિભાતિ।
- (૭) પુષ્પાવાટિકાયાં ગન્તવ્યમસ્તિ।

અથવા/OR

૧ નીચે આપેલા વાક્યોનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ કરો :

૧૪

Translate the following sentences in Gujarati.

- (૧) અન્યે સર્વે વિદ્યાર્થિનઃ ઉત્થિતા ન વા?
- (૨) ત્વયિ પઠતિ કિયતઃ સંવત્સરા વ્યતીતાઃ।
- (૩) સત્યમસ્માકમપિ ભોજનાદિકમેવમેવ નિષ્પદ્યતે।
- (૪) મો દેવદત્ત! ત્વામહં નમન્ત્રયે।
- (૫) મનુષ્યૈઃ પરસ્પરં કથં વર્તિતવ્યમ્।
- (૬) મમ્ ખલ્વસ્મિન્ વર્ષે લક્ષત્રયસ્ય હાનિર્નાતા।
- (૭) એષમ ધાન્યાનિ પ્રભૂતાનિ જાતાનિ।

૨ નીચે આપેલા વાક્યોનો સંસ્કૃતમાં અનુવાદ કરો :

૧૪

Translate the following sentences in Sanskrit :

- (૧) તમારું નામ શું છે?
- (૨) તમે કેટલા વર્ષના થયા?
- (૩) તુ ભોજન કરીશ કે નહીં?
- (૪) આ યજ્ઞદત્ત કાશીમાં નિવાસ કરે છે.
- (૫) ઠીક છે, એમ જ કરીશ.
- (૬) આનું શું મૂલ્ય છે?
- (૭) સો રૂપિયા આપો.

અથવા/OR

[P.T.O.]

૨ નીચે આપેલા વાક્યોનો સંસ્કૃતમાં અનુવાદ કરો :

૧૪

Translate the following sentences in Sanskrit :

- (૧) ફૂલોના બગીચામાં જવાનું છે.
- (૨) ન્હાવા માટે જળ લાવ.
- (૩) મહારાજ! કદી નહીં કરું.
- (૪) તેલનું શું મૂલ્ય છે?
- (૫) આ ગાય દૂધ આપે છે કે નહીં?
- (૬) તારે કેટલા ભાઈ-બહેન છે?
- (૭) પહેલાં શું ભણવું જોઈએ?

૩ તત્પુરુષ સમાસનું લક્ષણ જણાવી તેના પેટા પ્રકારો સોદાહરણ સમજાવો.

૧૪

List the characteristics of 'તત્પુરુષ સમાસ' and explain its types with examples.

અથવા/OR

૩ બહુવ્રીહિ સમાસનું લક્ષણ જણાવી તેના પેટા પ્રકારો સોદાહરણ સમજાવો.

૧૪

List the characteristics of 'બહુવ્રીહિ સમાસ' and explain its types with examples.

૪ નીચેનામાંથી ગમે તે બે છંદ લક્ષણ, ઉદાહરણ સહિત સમજાવો :

૧૪

Explain any two of the following meters along with its characteristics and examples :

- (૧) અનુષ્ટુપ્.
- (૨) શિખરિણી.
- (૩) શાર્દૂલવિક્રીડિતમ્.
- (૪) સ્તમ્ભરા.
- (૫) વસન્તતિલકા.

૫ ટૂંકમાં જવાબ આપો (ગમે તે સાત) :

૧૪

Answer in brief (any seven) :

- (૧) સમાસ એટલે શું?
- (૨) સ્વપદ વિગ્રહ એટલે શું?
- (૩) કર્મધારય સમાસના વિગ્રહવાક્યમાં કેવી વાક્યરચના જોવા મળે છે?
- (૪) દ્વન્દ્વ સમાસનું લક્ષણ જણાવો.
- (૫) દ્વિગુ સમાસ ક્યારે બને છે?
- (૬) લુક્ સમાસ કોને કહેવાય છે?
- (૭) સંસ્કૃત ભાષામાં કેટલાં પ્રકારનાં શબ્દો જોવા મળે છે? કયા કયા?
- (૮) 'વનેચરઃ' માં કયો સમાસ રહેલો છે?
- (૯) 'શાકપાર્થિવઃ' માં કયો સમાસ રહેલો છે?
- (૧૦) શાન્તાકારં ભુજગશયનં પદ્મનાભં સુરેશમ્..... શ્લોકમાં કયો છંદ રહેલો છે?
- (૧૧) પૃથ્વી છંદનો ગણ જણાવો.
- (૧૨) માલિની છંદનું લક્ષણ જણાવો.